

TEN GELEIDE

Wanneer men het vorige en dit nummer van het Tijdschrift voor Sociologie bekijkt dan lijkt het empirisch sociologisch onderzoek in Vlaanderen wel stil te liggen. In een periode van een half jaar publiceerde dit tijdschrift immers geen enkel artikel op basis van empirisch onderzoek. Waarmee ik niet wil beweren dat wat we in dit nummer brengen minder betekenis zou hebben voor de sociologie. Integendeel. Het blijft nochtans merkwaardig dat in een relatief lange periode er zeer weinig empirische stukken worden aangeboden. Waarvan is dit een teken? Zou het dan toch zo zijn dat er op dit ogenblik minder ruimte is voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek? In elk geval een probleem dat niemand van ons koud kan laten.

Ondertussen blijft het een wijs principe dat een onderzoeker regelmatig even terugkijkt naar de theoretische verklaringsmodellen die hij of zij gebruikt. Feiten worden immers bekeken door de bril van deze modellen. Enerzijds onthullen zij bepaalde aspecten van de sociale werkelijkheid, maar anderzijds verbergen zij op een even overtuigende wijze andere elementen. Daarom is het goed dat deze modellen regelmatig worden bevraagd. Dat is wat er in dit derde nummer van deze jaargang gebeurt.

Het eerste domein waarrond kritische vragen worden gesteld, is de theorieontwikkeling over sociale bewegingen. Marc Hooghe toont aan dat de verschillende theorieën over de sociale bewegingen telkens andere facetten in het daglicht stelden zodat slechts een bepaald deel van de sociale bewegingen werd belicht en andere delen helemaal of gedeeltelijk onzichtbaar werden. Verder toont hij aan dat de hedendaagse theorieën minder aanleiding geven om de socioloog van de sociale bewegingen te zien als diegene die de overheidsrepressie legitimeert.

De twee volgende stukken graven elk naar een oplossing voor de dualismen handeling-structuur of micro-macro in de sociologie. Zowel Frédéric Vandenberghe als Dirk Jacobs beroepen zich daarbij op A. Giddens, maar confronteren hem met twee zeer verschillende auteurs. Vandenberghe zoekt inspiratie bij Roy Bhaskar, Jacobs bij Bourdieu. Hun antwoord klinkt verschillend. Het is de moeite waard om beide interpretaties met elkaar te vergelijken.

Als laatste in de rij publiceert het tijdschrift een essay. Dit gebeurt niet dikwijls; misschien wel te weinig. De bijdrage van Albert Martens confronteert ons met een actueel stuk van het Belgische migrantenbeleid, een belangrijk onderdeel van onze veranderende maatschappij. Martens onderstreept de verdienste van dit beleid maar maakt zich anderzijds zorgen over de gemiste kansen en de gevolgen daarvan.

Sociologie heeft ongetwijfeld vooral een empirische roeping. Zonder theorievorming kan dit empirisch werk nochtans niet vruchtbaar zijn. Dit nummer is daartoe een bijdrage.

J.C. Verhoeven
Hoofdredacteur